

СПИСЪК С РЕЗЮМЕТА

На научните публикации на гл. ас. д-р Вера Николова,
Представени за участие в конкурса за „Доцент” в научно направление 3.9.
„Туризм“ (Туристически ресурси и туристическо странознание), обявен от Софийски
университет „Св. Климент Охридски“ в ДВ бр. 108/17. 12. 2013 г.

I. Частии от монографии:

1.1. Кръстанова, К., Д. Парушева, М. Златкова, О. Живр, Ст. Антонов, Р. Пожарлиев, **В. Николова**, Е. Стоилова, Л. Гергова, **Локалното наследство - ресурс за местно развитие**. Пловдив 2013. 120 с.

Представената публикация е резултат от едногодишно проучване на нематериалното наследство върху централната част от територията на южна България. Целта е да се проследи степента на идентификация на наследството от местните общности, нивото на съхранение на локалното нематериално наследство и възможността за интерпретирането му и създаването на продукти, осигуряващи местно устойчиво развитие. Анализите се основават на теренни наблюдения, проведени голям брой интервюта с представители на местните власти и туристическия бизнес, служители в културни институции, хора – носители на традицията, съхраняващи и представящи продуктите на наследството. Направени са заключения и изводи, които имат за цел да дадат идеи и да предложат варианти за реално използване на богатото нематериално наследство в изследвания район като ресурс за местно развитие.

1.2. Маринов, В., М. Воденска, М. Асенова, Е. Дограмаджиева, **В. Николова**, А. Коцев, М. Пунева. Похвати към изследванията на туристическото развитие в планински територии от поредицата „Устойчиво регионално развитие: политики и инструменти”. София, (под печат, служебна бележка)

Тази монография е част от поредица, посветена на научните и практико-приложните изследвания на планинските територии в България. Тя представя два принципно различни подхода за проучване и анализ на туристическото развитие на различни териториални равнища – местно и регионално. Моделът, ориентиран към местното ниво, е основан на комбинация от вторични източници и емпирични данни. Той е тестван чрез проучване и сравнителен анализ на туристическото развитие в селата Долен, Лещен и Ковачевица (в Западните Родопи). Моделът, ориентиран към регионалното ниво, е изцяло основан на вторична информация и илюстрира възможностите за пълноценно използване на официалната статистика, Националния туристически регистър и наличните данни в общините. Този модел е приложен чрез комплексен анализ на туристическото развитие в Смолянска област. Осъществените проучвания и анализи на местно и регионално ниво позволяват да се систематизират основните проблеми и предизвикателства пред развитието на туризма в изследваните планински територии и да се очертаят насоките за тяхното преодоляване в контекста на устойчивото развитие. Специален акцент в публикацията е поставен върху методическите аспекти на представените

проучвания – направени са изводи за предимствата и ограниченията на двата подхода, за възможностите за усъвършенстване на използваните методически инструменти, както и за необходимостта от продължаване на подобен тип изследвания.

II. Учебници:

2.1. Николова, В. Модели на регионално туристическо развитие на Балканите. Сърбия и Македония. Изд. Авангард Прима – ООД, София, 2014, 214 с.

Учебникът е предназначен за студенти по туризъм във висшите училища. В него се разглежда съвременното туристическо развитие на Балканските дестинации като територия от един от най-атрактивните райони на туристически регион Европа. Предвижда се това да бъде първата част от поредица, която ще представи всички страни от Балканския полуостров. Изборът не се води от това кой е по- по- най, както ние на Балканите се опитваме да правим, а е продиктуван от желанието да се покаже най-доброто от всяка една от туристическите дестинации на полуострова. Затова и двете страни, включени в първото издание на тази поредица, са не толкова традиционни – Сърбия и Македония като част от западните Балкани – странно и сложно от геополитическа гледна точка място в съвременната ни история.

Обърнато е специално внимание на ресурсния потенциал. Анализирани са голям брой показатели, отразяващи състоянието на туристическото предлагане и туристическото търсене към момента. Коментирани са най-големите туристически центрове и курорти в разглежданите дестинации. Тази информация дава възможност да се определи мястото на туризма в стопанството на страните, да се правят различни изводи и съпоставки, да се предлагат варианти за развитие.

Очертават се специфични модели на туристическо развитие, които зависят както от общата историческа, икономическа и политическа конюнктура на Балканите, така и от специфичните природни условия и ресурси и в голяма степен общи културни традиции. На тази база предлагането на общи продукти и генерирането на туристически потоци между самите дестинации, е възможност за още по-високи резултати в туристическото им развитие.

III. Студии и статии:

3.1. Студии:

3.1.1. Николова, В. Маркетингово проучване и анализ на потребителските очаквания към туристически продукти в пограничния регион на Средните Родопи. Изд. ЗЕА Принт, Смолян, 2007. 42 с.

Публикацията представя анализ, направен на основата на проучване, проведено през 2007 г. от двете страни на българо – гръцката граница, на територията на Смолянска област и територията на северна Гърция – префектури Драма, Кавала, Ксанти и Родопи. Проучването е направено с цел да се изследват нагласите на местното население от двете страни на границата за туризъм в

близката съседна територия. Анализират се резултатите и се правят изводи за предпочитанията, качеството на средата и предлаганите продукти. Оценяват се възможностите за бъдещ туристически обмен между двете дестинации. Много важна роля в това проучване имат потребителските мотивации и определяне на категориите туристи, т.е. спецификата на контингента, който би потребявал наличните ресурси. Този род проучвания могат да бъдат отнесени като част от поведенческия маркетинг, от създаването и предлагане модели на покупателно поведение на туристите.

Публикацията е предназначена за хората от бизнеса, които от двете страни на границата разчитат на този туристически контингент. То е полезно и за местните власти, заинтересовани институции и неправителствени организации в област Смолян и съседните префектури – Драма, Ксанти, Кавала и Родопи. Изследването може да се използва от тях за проследяване нагласите на местното население, за създаване на реализуеми туристически продукти и обмен от двете страни на границата.

Изданието е на български и гръцки език и е разпространено в разглежданите гранични територии на двете страни.

3.1.2. Николова, В. Анализ на туристическото предлагане и туристическото търсене в общините Самоков, Долна баня и Сапарева баня, Годишник на СУ „Св. Климент Охридски”, ГГФ, Книга 2 – География, том. 105, 2012. с. 381 – 399.

Обединени в обща туристическа дестинация, Общините Самоков, Долна баня и Сапарева баня имат възможност да се представят на туристическия пазар с общи продукти и обща реклама. Анализът на туристическото предлагане по отношение на материалната база и инфраструктура и туристическото търсене, насочено към общините, дава възможност да бъдат направени изводи и констатации, които да посочат пътища и варианти за бъдещо развитие, да дадат идеи за преодоляване на съществуващи слабости и да генерират желание за положителна промяна. Анализът се основава на данни от Националния статистически институт, Националния туристически регистър на България и Общински стратегии и документи за развитие на общинско ниво. Надяваме се това изследване да допринесе за подобряване качеството на предлагането на туристически продукти в разглежданата територия и да насочи вниманието на заинтересованите страни към някои проблеми в туристическото им развитие. Създаването на общи продукти и участието с обща реклама е възможност за по-добро представяне на дестинациите на туристическия пазар.

3.2. Статии:

3.2.1. Николова, В. Перспективи за трансграничното сътрудничество между България и Гърция в рамките на Смолянски регион (Пловдивска област), Годишник на ПУ „Паисий Хилендарски”, Филиал – Смолян, том 1, 1997-98. с. 147-157.

В статията се разглеждат актуални за края на двадесетото хилядолетие въпроси, свързани с реализиране на възможностите за трансгранична интеграция в рамките на европейското пространство между страни, които са част от ЕС и такива, които работят по предприемчивостни програми за развитие. Обект на настоящото изследване е приграничния район по южната граница на България – в случая територията на Смолянски регион и префектурите Драма и Ксанти в северна Гърция. Направени са някои сравнения в икономическото развитие на разглежданите територии. Констатиран са проблеми и на двата района като периферни за своите страни. Отчита се възможността за обмен в някои важни за развитието им отрасли, какъвто е туризмът. Намалването на граничните бариери би подобрило достъпността и би увеличило местното търсене, което ще доведе до по-интензивно използване на съществуващите ресурси и производствени мощности.

3.2.2. Николова, В. Възможности за развитие на културния туризъм в Смолянска област. Сп. RHODOPICA, кн. 2, Смолян, 2007. с. 223-234.

Публикацията представя преглед на възможностите за развитие на културен туризъм в Смолянска област. Тази териториално-административна единица в България съвпада до голяма степен с обхвата на културно-обособената област – Смолянска туристическа дестинация. Ресурсите за развитие на културен туризъм, с които областта разполага, предполагат използването както на материалното, така и на нематериалната културно наследство. В статията са приведени примери от анкетно проучване, чийто анализ дава отговори на редица въпроси, касаещи най-определящите ресурси и атракции за развитието на културния туризъм в областта.

Перспективата за развитие на културен туризъм ще доведе до разнообразяване на предлагането, измъкване от традиционната представа за дестинация предимно за зимен ски-туризъм, по-пълноценното натоварване на базата и заетост на местното население. Това е алтернатива за един регион на прогресивно увеличаваща се безработица и емиграция.

3.2.3. Николова, В. Религиозната обредност в Родопите – ресурс за развитие на туризма. Сб. “Туризмът – предизвикателства в условията на икономическа криза”. НБУ, София, 2011. с. 373-393

Особен интерес в България предизвикват териториите, в които съжителстват различни религии и вярвания. Такава територия са Родопите, където исторически и културни влияния са създали сложна система от вярвания и ритуали, които в голяма степен са резултат от сакралност и синкретизъм. Поради това тук специфика има не само духовното и личното, но и привличането на поклонници и любознателни туристи.

Развитието на религиозен туризъм в неговите различни форми е не само възможно, но е и факт за този район на страната. В статията са дадени примери за различните ресурси на религиозния туризъм в планината – от древните оброчища и орфизма, до християнските центрове и центровете на исляма – сунитски и шиитски. Визират се основните сегменти на търсенето, както и предпочитанията, свързани с религиозната обредност. Акцентира се на комбинацията от

приемственост и зачитане на традицията и туристическата атракция, която тези обекти и събития носят в себе си.

3.2.4. Nikolova, V., A. Kazakov. Ekological Status of Arda River – Influences on The Tourism Development in The Velley.(will be published as book chapter in Environment and Ecologi in the Mediterranean Region-II by Cambridge Scholars Publishing)

Долината на река Арда на българска територия, се намира изцяло в обхвата на планината Родопи. Родопите се характеризират като силна туристическа дестинация за България. Възможностите за развитие на крайречен туризъм, обаче до този момент не са използвани адекватно. Изключително важно значение за развитието на туризма има екологичното състояние на потенциалните туристически територии. Дълги години реката и нейното крайбрежие са замърсявани от промишлените предприятия в района – добив на оловно-цинкови руди, флотация, производство на метали. Това производство в момента в по-голямата си част е преустановено.

Анализирането на миналото и настоящо екологично състояние на водите на реката и нейното крайбрежие, направено на базата на частни изследвания и публикации на Басейнова дирекция в България, дава отговор на реалните екологични характеристики към момента и определя възможността за развитие на туризъм в приемливо чиста екологична среда. Разнообразните ресурси в района на долината определят разнообразното предлагане и възможностите за трансгранични продукти на базата на общия ресурс – реката.

Настоящата статия се опитва да даде отговор какви са днешните екологични показатели на реката и има ли възможност нейната долина да бъде представена като дестинация за различни видове туризъм, със значение за трансграничния туристически обмен.

4. Доклади, презентации и публикувани резюмета:

Доклади:

4.1. Николова, В. Минералните води в Смолянска област . ресурс за развитие на туризма и рекреацията. Сб. “Човек, природа, здраве”от Международна научна конференция, том 1, Смолян, 2000. с. 236-240.

Този доклад има за цел да представи в най-синтезиран вид хидроминералния ресурсен потенциал на Смолянска област като ресурс за развитие на рекреационен и балнеотуризм. Интересът към темата е продиктуван от неглежирането и пренебрегването на тези ресурси към момента на проучване. Стремежът е да се насочи вниманието на съответните институции и заинтересовани лица към богатия и неоползотворен потенциал на минералните води в разглежданата територия. Ранжирането на областите в страната по отношение на тези ресурси, отрежда осмо място на Смолянска област, с наличие на 10 находища с различни качества и свойства на водата, което дава възможност за разнопосочно използване на ресурса и го прави уникален. В настоящата разработка се прави подробна оценка на водите от флуорно-силициевата група, които все още не са достатъчно усвоени.

4.2. Николова, В. Нови възможности за развитие на медицинския туризъм в Средните Родопи. Сб. Балканска научна конференция, Кърджали, 2002. с. 514-519.

Познаването, представянето и оценяването на ресурси, неоползотворени и слабо представени на туристическия пазар, особено в приграничните територии (в случая района на Родопите в обхвата на Смолянска област), ще даде нов тласък в тяхното стопанско развитие. Такива са ресурсите за развитие на медицински туризъм в дестинацията. Тук се обръща специално внимание на хидроминералния потенциал, който е основна база за развитие на медицински туризъм в едно от неговите направления – балнеолечение и профилактика. Акцентира се и на връзката и зависимостта в народопсихологията на местното население към т. нар. „здрави” места – извори, които според преданията лекуват. Коментира се възможната комбинация между медицински и свещен туризъм, нещо, което е част от традицията на хората в този край и представлява интерес за бъдещо туристическо усвояване и развитие.

4.3. Николова, В. Фолклорът като ресурс за развитие на културен туризъм в Родопите. Сб. “Хуманитаристични изследвания за Родопите в началото на ХХІ век”. Конференция на Исторически музей – Смолян, 2007. с. 217-226.

Настоящата публикация има за цел да представи част от едно по-голямо изследване, свързано с нагласите и начина на приемане от туристите, които посещават туристическа дестинация Смолян, както на фолклорната родопска традиция, така и на особеностите на бита, традициите, обичаите, религиите и др. характеристики на населението. Това изследване дава насоки и идеи за развитието на културен туризъм в дестинацията, възможностите за което са недооценени или са сведени до използването на ограничен кръг обекти и събития, предимно с местно значение. В разработката се акцентира на уникалността на родопския автентичен фолклор и фолклорна традиция и отношението на туристите към тях. Анализът на пазарния сегмент, който избира подобни атракции е от полза за бъдещо правилно насочване на предлагането.

4.4. Казачка, Д., В. Николова. Класификация на периодичните културни прояви в Смолянска туристическа дестинация. Сб. “Науката, образованието и времето като грижа”, Смолян, 2007. с. 59-64.

Културните прояви имат изключително голямо значение, от една страна като възможност за естетическо възпитание, а от друга – за запознаване с нови аспекти от непознати културни традиции. Това определя в голяма степен и тяхната туристическа атрактивност.

В настоящата разработка се прави преглед на признаците, по които се групират антропогенните туристически ресурси като се акцентира върху периодичните културни прояви. Посочва се значението на този вид ресурси за развитието на туризма в Смолянска туристическа дестинация. На базата на особеностите на средата и възможностите за използване като ресурс за туристическо развитие, е предложена пет степенна класификационна схема, която

би могла да служи като основа, върху която може да бъде направена универсална схема за всяка дестинация.

4.5. Николова, В. Анализ на туристическото търсене в пограничната територия на Родопите (България – Гърция). Сб. “Тенденции в развитието на съвременния туризъм”, Юбилейна научна конференция с международно участие, Смолян, 2009. с. 59-65.

Докладът има за цел да популяризира пред заинтересовани лица и специалисти част от по-машабно анкетно проучване на туристическото търсене от двете страни на българо-гръцката граница. Акцентира се върху изборът, който правят различните категории потенциални туристи, техните предпочитания на вид туризъм, който биха практикували и начина по който биха организирали пътуването си. Изводите, направени при анализа на отговорите от анкетата дават насоки за правилно ориентиране на местния бизнес и регионална политика на база реалните предпочитания на този пазарен сегмент.

4.6. Николова, В. Традиционните културни събития в Смолянска област – ресурс за развитие на културен туризъм. Сб. “Туризмът – състояние и перспективи”, Научна конференция, КИА, Пловдив, 2011. с. 103-114.

Културните събития на територията на Смолянска област, неминуемо определят дестинацията като територия, в която продуктите на културния туризъм са част от многообразието от туристическо предлагане. Тези ресурси са възможност за нови продукти и атракции като основното е да не се пренебрегват вековните традиции, доказали автентичността, непреходността и уникалността им. Това трябва да залегне и в стратегията на местните власти за бъдещо развитие на туризма в дестинацията.

В публикацията се акцентира на специфичната особеност, която се наблюдава почти повсеместно в разглежданата територия - преплитането на религиозната обредност с регионално проявените особености на народната културно-фолклорна традиция и битово - обичайна обредност. Представя се класификация на събитията и се определя тяхното място сред останалите ресурси за развитие на културен туризъм в дестинацията.

4.7. Nikolova, V. Elements of Practical Training in Tourism in Plovdiv University “Paisii Hilendarski” – Smolyan Branch. Conference “Global changes security in the age of global changes”. Faculty of Geology and Geography “St. Kliment Ohridski” University, Sofia, 2011. с. 243-245.

Публикацията е продиктувана от интереса на автора към практическото обучение на студентите от специалност „Туризъм” във висшите училища в страната. Дългогодишната организация на студентски практики и стажове във Филиала на ПУ „Паисий Хилендарски” – Смолян, дава основание да бъде споделен този натрупан опит. Проучването на вторични източници за подобно обучение в чужди университети, потвърждава правилната посока на организация

на практическото обучение. Представени са типовете практики и стажове и степента на надграждане при провеждането им, на базата на теоретичната подготовка на студентите.

4.8. Николова, В. Туризмът по поречието на река Арда – състояние и перспективи. Сб. Юбилейна научна конференция с международно участие „Предизвикателства пред туризма през 21 век”, Том първи, УНСС, 2011. с. 234-242.

Съществува ли в България крайречен туризъм? Дали притежаваме реки, които по цялото си протежение на територията на страната, създават условия за туристически дейности, имат изградена материална база за туризъм, населяващите техните крайбрежия местни общности имат отношение към туризма и желаят неговото развитие? И не на последно място, има ли реки, които са достатъчно екологично чисти, за да бъдат използвани за разглежданите цели? За съжаление, това е рядкост на наша територия.

В този доклад се разглежда река Арда и нейната долина. Ще се опитаме да дадем пример за възможен вариант на крайречен туризъм като предложения модел за туристическо развитие може да бъде мултиплициран и при добра организация и разбиране на необходимостта от разнообразяване на туристическия продукт на страната ни, промотиран успешно не само на вътрешния, но и на международния пазар.

4.9. Николова, В. Анализ на туристическия обмен между граничните райони на Смолянска област и Северна Гърция - префектури Ксанти, Кавала и Драма, Юбилейна научна конференция с международно участие „Човекът и вселената”, СУБ, Смолян, 2011. С. 899-907.

Проучването на туристическото търсене в разглежданата територия е провокирано от общите интереси за развитие на туризма от двете страни на границата. Стремешът на местните власти и туристическия бранш в Смолянска област и граничните префектури на северна Гърция за създаване на общи продукти и максимални възможности за обмен, е продиктуван от създадените през последните години възможности за достъп, чрез отваряне нови ГКПП и засиления трафик предимно на туристи от двете страни. Това изследване в голяма степен надгражда направени предишни проучвания и очертава нови аспекти на трансграничното развитие на двете дестинации. Основния метод, който е използван, е анкетно проучване на случаен принцип, което е проведено сред местното население от двете страни на границата. Изводите очертават очакванията на местните хора за туристическо развитие, проблемите, които съществуват при трансграничния обмен и дават препоръки за създаване на продукти и популяризиране на атракции.

4.10. Николова, В. Състояние и перспективи за развитие на културния туризъм в Смолянска област. Сб. Международна научна конференция „Предизвикателствата пред туризма през XXI век”, УНСС, София, 2012. с. 208-214.

Докладът поставя въпроси, свързани с развитието на културния туризъм в туристическата дестинация на Смолянска област. В него са класифицирани ресурсите за развитие на този вид туризъм по групи на материално и нематериално културно наследство. Анализирани са картината на туристическите пристигания, нощувки и приходи в областта към периода на провеждане на проучването и са направени изводи за предпочитанията на туристите и сезонността. Като проблем е разгледан въпросът с опазване на наследството, особено на някои от реституираните обекти, както и проблемът с достъпността до обектите., свързан с лошата инфраструктура в някои от районите на областта.

4.11. Николова, В., А. Казаков. Религиозният туризъм в България – конкурентоспособност и модели на развитие. Сб. Десета международна конференция „Съвременният модел на Европейския съюз и мястото на България в него”, Ботевград, 2013. С. 668-680.

Религиозният туризъм в България има своето място за развитие. Големият ресурсен потенциал, необходимостта от духовни изживявания и увеличеното търсене през последните години, са основание да се потърсят и предложат нови модели на развитие. Този туризъм може и трябва да бъде популяризиран и сполучливо представен на туристическия пазар.

Публикацията очертава някои основни черти и особености в развитието на религиозния туризъм в света и България като посочва част от възможните варианти за развитие. Предлагат се необходимите стъпки, които трябва да се предприемат за създаване на един общ модел на развитие на религиозен туризъм в страната, като се набляга на анализа на факторите, от които зависи неговото развитие, прецизирането на продуктите и обучението на кадри.

4.12. Николова, В. Ролята и значението на заведенията за хранене и развлечения за разнообразяването на туристическото предлагане в област Смолян – съвременно състояние на базата. Сб. „Изследване, планиране и управление на планинските региони”, Университетско издателство „Св. Кл. Охридски”, С., 2014 (под печат)

Територията на Смолянска област е изцяло планинска. Поминъкът на населението е свързан с планината. Традиционната кухня не се отличава с голямо разнообразие, но е уникална, а кулинарните традиции са част от нематериалното наследство на този край. Настоящото изследване има за цел да проучи доколко тези традиции и култура на приготвяне на храната са част от туристическото предлагане като се базира на реално съществуващата материална база от заведения за хранене и развлечения. Анализът на съвременното състояние на базата от заведения за хранене и развлечения дава отговор на реално съществуващите обекти и места, които могат да се използват от туристите, категоричната структура и особеностите на предлаганите услуги в тях.

4.13. Николова, В. Музикалните фолклорни традиции в Родопите – носители на нематериалното културно наследство и атрактивни туристически ресурси. Сб. Международна научна конференция на ИЕФЕМ - БАН „Изследване на културното наследство – състояние, резултати перспективи”, София, 2013. (под печат, служебна бележка)

Поддържането и съхраняването на музикалната фолклорна традиция е в основата на културното оцеляване на народите и идентифицирането на отделни етнографски общности в глобализиращия се свят. Независимо от различните становища за влиянията и значението на туризма в опазване и интерпретиране на наследството, именно Културният туризъм е един от факторите за неговото съхранение и популяризиране, особено в непознати и териториално откъснати райони.

Не бива да се пренебрегва значението на тези ресурси за развитието на туризма на местно или регионално ниво. Използването им за създаването на туристически продукти, би било принос в общото стопанско развитие на даден регион, особено ако той се характеризира с проблемно социално-икономическо развитие. Такива райони са най-вече тези, които се отличават както със своята периферност и липса на потенциал, така и с характера и естеството на своето историческо развитие и съпътстващите го икономически, социални и демографски проблеми. Такъв проблемен район е и разглежданата в това проучване територия на Западните и Средни Родопи в обхвата на формиращата се Смолянска туристическа дестинация. Публикацията се стреми да покаже, че не само природа и наследство са в една чудна хармония, но и това, че съхранените музикални традиции и автентичност са в основата на едни от най-атрактивните туристически ресурси на дестинацията, определящи облика на бъдещото ѝ развитие.

5. Резюмета:

Nikolova, V., A. Kazakov. Ekological Status of Arda River – Influences on The Tourism Development in The Velley. The 2nd International Simposium on Kaz Mountaint and Erdemit Human – Environment Interactions and Ecology of Mountain Ecosistemessq Edremit – Balikesir. Turkey, 2013, pp 209.

Публикуваното резюме представя акцентите на проучване, свързано с екологичното и ресурсно състоянието на долината на р. Арда и нейното крайбрежие, и възможностите за развитие на специализирани видове туризъм. Докладът, чието резюме е представено в публикацията акцентира върху проблемите на крайбрежните участъци на реката на българска територия. Анализът се основава на вторични източници – специализирани проучвания, както и на теренни наблюдения на авторите. Изводите са, че съвременното състояние на реката отговаря на изискванията за развитие на съвременни форми на специализирани видове туризъм. Отчита се голямото значение, което реката ще има при бъдещи трансгранични проекти в сферата на туризма и рекреацията в тази част на страната.

6. Презентации:

Nikolova, V., A. Kazakov. CREATING A COMMON MODEL FOR DEVELOPMENT OF RELIGIOUS TOURISM IN BULGARIA NEW TOURISM PRODUCTS AND SERVICES. Sofia, 2012.
<http://www.recultivatur.eu/>

Презентацията е изготвена при участие на авторите в Кръгла маса на тема: „Цели и мисии на проект „**RECVLTIVATUR**“, развитие на религиозния туризъм в България, препоръки и възможности за създаване на модел за развитие на нови туристически продукти и услуги“. Целта е да се направи кратко и синтезирано представяне на религиозния туризъм като същност, особености, фактори за развитие и специфики за България, като част от регион Югоизточна Европа. Предложен е вариант за религиозен маршрут, който обхваща южните части на страната, в обхвата на Родопите и отразява синкретизма и преплитането на религиозни практики в разглежданата територия.